

Sygn. akt VIII C 112/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Centrum Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. O.

o zapłatę 625 zł

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 112/18

UZASADNIENIE

W dniu 20 lipca 2017 roku powód (...) Centrum Spółka Akcyjna w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanej M. O. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zasądzenie kwoty 625 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty manipulacyjnej dla dostawcy usług płatności w wysokości 0,30 zł.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzone pozwem roszczenie wynika z nieuiszczonych przez pozwaną kwot należnych na podstawie łączącej strony umowy nr (...) z dnia 24 czerwca 2014 roku wraz z załącznikami, której przedmiotem była sprzedaż energii elektrycznej. Należności z tytułu wyżej wskazanej umowy pozwana miała uiszczać na podstawie wystawianych przez powoda dokumentów finansowych. Wierzytelność dochodzona pozwem wynika z noty obciążeniowej nr (...) z dnia 13 października 2015 roku, na kwotę 625 zł, płatną do 27 października 2015 roku. Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie spłaciła zadłużenia. **(pozew k. 2-4)**

W dniu 12 września 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził w sprawie brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, a sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 4v)**

Następnie powód uzupełnił braki pozwu po przekazaniu sprawy z elektronicznego postępowania upominawczego i podtrzymał powództwo w całości. **(pismo procesowe k. 9)**

W dniu 29 grudnia 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. **(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 21, sprzeciw k. 24-25)**

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2018 roku dla pozwanej, na jej wniosek, został ustanowiony pełnomocnik z urzędu, którego wyznaczyła (...) w Ł.. **(postanowienie k. 40, pismo k. 45)**

W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2018 roku pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, wniosła o oddalenie powództwa w całości, kwestionując roszczenie co do zasady i wysokości. Podniosła, że ani Ogólne Warunki Umowy ani wzór odstąpienia od umowy nie zostały jej doręczone przed zawarciem umowy, zatem nie wiążą pozwanej. Dochodzone roszczenie nie zostało udowodnione, a nota obciążeniowa została wystawiona bezpodstawnie. **(pismo procesowe k. 61-63)**

Na rozprawie w dniu 19 października 2018 roku pełnomocnik powoda nie stawił się, został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, a pełnomocnik pozwanej z urzędu wniósł o oddalenie powództwa w całości i podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wniósł także o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu oświadczając, że nie zostały one pokryte w całości ani w części. **(protokół rozprawy k. 69-70, potwierdzenie odbioru k. 68, zapis przebiegu rozprawy na płycie CD k. 73)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2014 roku pozwana M. O. zawarła z powodem (...) Centrum Spółką Akcyjną w R. umowę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych nr (...), na warunkach określonych w umowie, Ogólnych Warunkach Umowy oraz w Cenniku, a także zgodnie z właściwymi przepisami prawa, na czas określony 3 lat. Jednocześnie pozwana udzieliła powodowi pełnomocnictwa do zgłoszenia właściwemu Operatorowi Systemu Dystrybucyjnego do realizacji zawartej z powodem umowy sprzedaży energii elektrycznej. W umowie pozwana zadeklarowała także chęć przystąpienia do usługi (...) – oferta (...). Pozwana potwierdziła własnoręcznym podpisem, że przed zawarciem umowy otrzymała i zapoznała się z Ogólnymi Warunkami Umowy, Cennikiem Sprzedawcy wraz z regulaminem oferty, Pełnomocnictwem, wzorem odstąpienia od umowy. OWU ani wzór odstąpienia od umowy nie zostały jej jednak doręczone przed zawarciem umowy. **(kserokopia umowy k. 13, kserokopia pełnomocnictwa k. 14, kserokopia załącznika informacyjnego k. 15, kserokopia cennika energii elektrycznej z regulaminem oferty dla odbiorców indywidualnych k. 16, kserokopia deklaracji k. 17, kserokopia oświadczenia k. 18, dowód z przesłuchania pozwanej k. 69-70)**

W dniu 13 października 2015 roku powód wystawił na rzecz pozwanej notę obciążeniową nr (...) na kwotę 625 zł, tytułem „obciążenia za rozwiązanie umowy (...)”, z terminem płatności do dnia 27 października 2015 roku. **(kserokopia noty obciążeniowej k. 20)**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a także w oparciu o dowód z przesłuchania pozwanej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się zapłaty od pozwanej kwoty 625 zł z noty, która została wystawiona pozwanej w dniu 13 października 2015 roku tytułem „obciążenia za rozwiązanie umowy (...)”, z terminem płatności do dnia 27 października 2015 roku, przy czym powód w ogóle nie udowodnił, że w umowie zawartej przez strony na czas określony 3 lat zastrzeżono dla powoda prawo do obciążenia pozwanej opłatą jednorazową (karą umowną) za rozwiązanie umowy przez odbiorcę energii przed upływem terminu, na który została ona zawarta, nie udowodnił także wysokości takiej kary.

Wprawdzie w umowie z dnia 24 czerwca 2014 roku wskazano, iż odbiorca oświadcza, że przed zawarciem umowy otrzymał i zapoznał się z Ogólnymi Warunkami Umowy, Cennikiem Sprzedawcy wraz z regulaminem oferty, Pełnomocnictwem, wzorem odstąpienia od umowy, co pozwana potwierdziła swoim podpisem, to jednak w toku przesłuchania przed Sądem pozwana zeznała, że ani ogólne warunki umowy, ani wzór odstąpienia od umowy, nie zostały jej doręczone przed zawarciem umowy, zatem nie mogą one wiązać pozwanej, zgodnie z przepisem art. 384 § 1 k.c. Przed wszystkim należy jednak podkreślić, że ogólne warunki umowy nie zostały załączone do akt sprawy, ani ogólne warunki ani żaden inny dokument umowy, który mógłby stanowić podstawę do wystawienia i obciążenia pozwanej karą umowną za przedterminowe rozwiązanie umowy. Powód nie udowodnił zatem dochodzonego pozewem roszczenia, skoro do akt nie złożono dowodu z dokumentu w postaci Ogólnych Warunków Umowy, zaś z dokumentów złożonych przez powoda (w postaci dwustronicowej umowy, deklaracji, cennika z regulaminem oferty i oświadczeniem) nie wynika, że kara umowna (opłata jednorazowa) za rozwiązanie umowy przed upływem 3 lat, na które została ona zawarta, została zastrzeżona, ani nie wynika, że taką karę zastrzeżono w wysokości wskazywanej przez powoda (że wynosiła ona 625 zł).

Dowodu na istnienie zadłużenia pozwanej i jego wysokość nie może stanowić sama kserokopia noty obciążeniowej. Nota taka może być zakwalifikowana jedynie jako dokument prywatny, czyli dokument, który potwierdza, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie, wartość dowodowa tego dokumentu, zwłaszcza przy tak skąpym materiale dowodowym, jest nikła. Treść oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym nie jest bowiem objęta domniemaniem zgodności z prawdą zawartych w nim twierdzeń. Ponadto w żaden sposób nie wykazano, że osoba, które podpisała/wystawiła ten dokument miała jakiegokolwiek uprawnienia do składania tego rodzaju oświadczeń woli. Formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego, jak stanowi przepis art. 245 k.p.c., ogranicza się do domniemania, że złożono oświadczenie nim objęte, tylko w takim zakresie dokument ten nie budzi wątpliwości Sądu, natomiast materialna moc dowodowa tego dokumentu bez poparcia go odpowiednimi dokumentami źródłowymi, jest jak już wskazano nikła. Zatem dokument prywatny nie jest dowodem rzeczywistego stanu rzeczy – nie jest dowodem wysokości zadłużenia pozwanej (por. wyrok SN z dnia 25 września 1985 r., IV PR 200/85, OSNC 1986, nr 5, poz. 84), ani też dowodem wysokości należności, tym bardziej dowodem na wysokość zastrzeżonej kary umownej (bez załączenia umowy, w której ją zastrzeżono). W przeciwnym razie powód mógłby wystawiać faktury VAT czy noty obciążeniowe na dowolne kwoty i w oparciu o nie dochodzić ich zapłaty w drodze powództwa cywilnego. Podobnie, w przypadku zaistnienia omyłki pisarskiej w treści faktury, powód mógłby skutecznie dochodzić zapłaty omyłkowo wpisanej kwoty. Tak jednak nie jest, albowiem faktura VAT czy nota obciążeniowa, tak jak każdy dokument prywatny, stanowi jedynie dowód tego, że określona osoba złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dlatego też fakturę VAT czy notę obciążeniową, o ile nie została podpisana przez dłużnika, należy uznawać za dokument obejmujący wyłącznie oświadczenie wierzyciela. Tego rodzaju jednostronne oświadczenie nie jest wystarczającym środkiem pozwalającym na udowodnienie dochodzonego pozewem roszczenia, w sytuacji gdy strona pozwana kwestionuje roszczenie i jego wysokość. Nie sposób, w świetle art. 245 k.p.c. uznać, aby faktura VAT czy nota obciążeniowa miała inną moc dowodową, niż inne dokumenty prywatne.

Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76), że rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Na powódzie spoczywał w przedmiotowej sprawie ciężar udowodnienia tego, że przysługuje mu wierzytelność dochodzona niniejszym powództwem z tytułu noty obciążeniowej w kwocie 625 zł, a zatem, że kara umowna została zastrzeżona w umowie stron i to w dochodzonej pozewem wysokości.

Powyższe okoliczności faktyczne nie zostały przez powoda udowodnione, dlatego też powództwo w przedmiotowej sprawie musiało podlegać oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Powód przegrał proces w całości, zatem winien zwrócić pozwanej koszty niezbędne do celowej obrony, do których należy zaliczyć wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu w wysokości 270 zł, które zostało ustalone w oparciu o § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2016, poz. 1804, ze zm. wynikającymi z Dz.U. 2016, poz. 1667). W przedmiotowej sprawie koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu stanowiły bowiem składnik kosztów procesu, o których mowa w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. rozliczanych pomiędzy stronami. Z tej przyczyny wynagrodzenie pełnomocnika zostało ustalone w oparciu o przepisy powyższego rozporządzenia, nie zaś rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, które znajduje zastosowanie jedynie w razie, gdy koszty te ponosi Skarb Państwa, jako że brak jest podstaw by obciążyć nimi przeciwnika strony, dla której została ustanowiona pomoc prawna z urzędu.